

Catedrala ortodoxă

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SAPTAMANAL

Abonamentul anual: 400 Lei

Director: Pr. N. VASIU

Redacția și Administrația:
ALBA-IULIA, Str. Avram Iancu 3

Neobosita activitate dohovnicească a P. S. Sale episcopul nostru Nicolae în Ardealul ocupat

Pentru Românii din Ardealul dat Ungariei Biserica strămoșească este, din nou, altar de închinare religioasă și izvor de întărire a conștiinței naționale.

Spre a înțelege bine importanța acestui factor unic de conservare a canonicului românesc, în condițiile nouă de viață națională a Românilor, trebuie să întorcem filele istoriei până dincolo de 1918, când în Ardeal sufletul național era plămădit numai prin Biserică și instituțiile, dirijate de ea, dar în același timp este necesar să ai în vedere și această stare de frământare sufletească în care au fost lăsați toți aceia pe care actul dela 30 August 1940 i-a deslipit dela trupul Patriei române.

Evenimentul acesta, dacă n'a surpat cu totul, în orice caz a clătinat, ca nici când altădată, încrederea păturii țărănești, care este elementul statornic, omogen ca stare sufletească și cel mai numeros al neamului, în pricepera și puterea de conducere reală a clasei în mâna ei. A stat, timp de 20 ani, soarta țării.

Toți aceia care au mai avut răgaz să vorbească, în clipele de tragică despărțire a fraților de frați, cu cei rămași în Ardealul cedat, au trebuit să surpindă, în ochi și vorbă nu numai durerea că s'a surpat un stat, ci și desnadejdea momentului că ei rămân orfani de-un ideal, în care au crezut cu sfințenie.

Factorul politic, care a provocat această cădere, evident, n'ar putea contribui, în împrejurările date, să schimbe această concepție, destul de întemeiată ca să nu fie numai de suprafață.

Există însă un alt factor, care la marile răspântii istorice, intervine cu deplin efect pentru a conserva ceea ce este bun și a restaura un organism, atacat în structura sa intimă.

Acest factor de natură spiritual-morală este Biserica cu întreg tezaurul său nepuizabil de înălțare a multărilor

prin răspândirea celui mai nobil ideal omenesc, reprezentat prin iubirea reciprocă, prin credința în sprijinul lui Dumnezeu, ca putere susținătoare a omului drept și prin nădejdea că, rând pe rând, se va întemeia, aici pe pământ, împărăția păcii și a bunei înțelegeri între oameni.

Puține popoare au avut prilejul să constate valoarea acestui factor pentru crearea viitorului dorit, ca poporul românesc. Și mai ales ramura sa ardeleană.

De această forță educativă a sa este deplin conștientă Biserica învățătoare și îndată ce încetează vreunul dintre ceilalți agenți dinamici ai vieții publice, ea își asumă din nou sarcina de a susține poporul în tendințele sale ideale.

Biserica ortodoxă a fost totdeauna și este și acum la datorie, față de marile interese ale neamului românesc.

Aceasta este mândria și gloria neperitoare a trecutului ei, precum este o chezușie că poporul românesc, nu numai va supraviețui crizei europenei
(Continuare în pag. 5-a)

O simplă dar gravă întrebare

Radio Budapesta din seara zilei de 5 I. e. a comunicat că Sfântul Scaun din Roma a dat o enciclopică papală, reorganizând biserica romano-catolică din Ardealul de Nord.

În conformitate cu această enciclopică se reînființează episcopia romano-catolică dela Oradea, fiind condusă, ca vicariat, de episcopul romano-catolic din Alba Iulia.

Întrebarea este următoarea: Cum se împacă noua dispozițiune papală cu art. III din Concordatul încheiat cu România, în care se interzice categoric ca un episcop catolic din România să aibă o jurisdicție asupra unei eparhii si-

Instalarea P. S. Sale Veniamin, noul episcop al Caransebeșului Cuvântarea magistrală a I. P. S. S. mitropolitului Nicolae

Solemnitatea instalării noului episcop al Caransebeșului, a P. S. S. episcopului Veniamin Nistor, s'a desfășurat în ziua de duminică, 24 August a. e. prilejuind o deosebit de impunătoare manifestare a ortodoxiei.

Au luat parte la acest act: I. P. S. S. mitropolitul Nicolae al Ardealului, P. P. S. S. Andrei al Aradului, Vasile al Timișoarei, Nicolae al Orăzii și Policarp al Americii.

Slujba religioasă a fost slujită de toți chiriarhii, împreună cu un sobor de 70 de preoți, între care și delegatul Vicariatului nostru, P. C. S. protopopul Al. Baba.

Au mai fost de față: d-nii Gen. Radu Rosești, ministrul cultelor, Gen. Dragalina și un mare număr de intelectuali și popor bănățean, fiind în primul rând sărbătoarea lor.

După sfânta liturgie, I. P. S.

S. mitropolitul Nicolae al Ardealului a rostit următoarea cuvântare de mare răsunet:

Orice izvor de apă, orice rădăcină de copac și orice temelie de clădire trainică se află dincolo de exteriorul care se vede, într'un adânc ascuns care dăruiește și sprijină realitatea celor văzute. Când izvorul își păstrează puterea și rădăcinile copacilor seva, chiar dacă vin asupra apelor dela suprafață și asupra arborilor timpuri de uscăciune, paguba și ofilirea sunt numai pentru o vreme, căci puterea ce stă la temelie lor le înocște de grabă.

Asemenea acestora, dar pe un plan cu mult mai tainic și mai înalt, se află ființele omenesti și popoarele. Izvorul lor de viață se află înlăuntru și când acestia nu e stins, ba dimpotrivă stă în legătură cu forțele dumnezeesti cari îl împropăștează, pătimirile și suferințele din afară nu au nici o importanță și nu descurajează pe cei ce le îndură. Tăria de credință și de nădejde a creștinismului, căreia Sf. Apostol Pavel i-a dat o expresie atât de plastică în cuvintele dela care am pornit vorba, nu se lasă sdruncinată de năcazurile și neajunsurile din laturea văzută a lucrurilor, ci rămâne neclintită știind că dincolo de aparențe domnesc atotputernic marile realități pentru cari nu e nici o greutate să restabilească într'o și mai mare splendoare cele văzute.

Neamul românesc a experiat din plin această convingere creștină, iubirii mei. Trecutul lui e un lanț aproape neîntrerupt de suferințe și de jertfe, de dureri și neajunsuri în latură
(Continuare în pag. 2-a)

tuată dincolo de granițele țării?

Gravitatea cazului se prezintă mai ales în ceea ce privește aplicarea principiului nou al raporturilor intereparhiale.

Căci avem dreptul să ne întrebăm de ce a fost ales chiar P. S. Marton Aron, episcop romano-catolic din Alba Iulia, să administreze noua episcopie dela Oradea, când ar fi fost așa de simplu să se numească direct un titular, sau să fie încredințată păstoririi unui episcop din Ungaria, din care sunt destui și mult mai apropiați?

area aceasta pe cât este de simplă și de firească, pe atât este și de gravă, pentru orice Român.

Instalarea P. S. Sale Veniamin al Caransebeșului

(Continuare din pag. 1-a)

rea trupească și văzută a existenței lui. De multe ori era așa de copleșit de lovituri, încât dușmanilor lui li se părea că aproape nu se mai vede, că aproape s'a topit ființa lui. Dar adâncurile lui de suflet, în loc să slăbească, se înnoiau și creșteau în acest timp în chip minunat, încât la scurtă vreme existența lui țâșnea și mai puternic la lumină.

Nu mai departe decât anul trecut ni s'a rupt din trupul nostru cel din afară, din pământul nostru strămoșesc bucăți mari la Răsărit și la Apus și o grea suferință și tulburare se abătuse peste viața neamului.

Dar n'au slăbit! Am păstrat nădejdea, întărindu-ne sufletul cu încrederea în Dumnezeu și pregătindu-ne pentru sfârșitul de azi, la înnoirea aceasta a puterilor noastre lăuntrice sub suflarea aspră a încercărilor din afară, se revărsă acum într-o luptă biruitoare care ne face să creștem în ochii umiliți ai neamurilor mai mari de cum am fost, mai respectați și mai vrednici. Recucerim prin deslănțuirea forțelor noastre, ce stăteau încordate, teritoriul Patriei, restabilind și mai trainic întregirea neamului.

N'am ieșit încă deplin din greutate. Hotarele Țării încă nu sunt refăcute în toate părțile. În luptă cu dușmanul crucii și al neamului nostru dela Răsărit aducem jertfe grele și tot poporul gustă din paharul multor năcazuri. Omul nostru cel din afară este încă obidit. Trupul nostru e în suferință. Dar nu slăbim! Sufletul nostru gălgâie de viață și de voință de a învinge. Am fost în spitalele de răniți din Sibiu, București, Brașov. Am văzut răni grele și suferință multă. Dar pe fețele bravilor copii ai neamului scânteia bărbăția sufletului și mulțumirea că au putut aduce o jertfă în acest război sfânt.

Așa să fim și noi, iubii mei fii sufletești: să ne concentrăm toată grija și energia voinții întru înnoirea sufletelor prin ridicarea noastră spre izvorul tuturor puterilor și virtuților noastre, spre Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos. S'au încercat în Țara noastră în anii din urmă toate mijloacele și toate metodele de înnoire și renaștere națională. S'au alcătuit tot felul de fronturi, cu defilări, devize și uniforme. Dar nu s'a făcut încă apel cu sinceritate la forțele credinții

religioase cari singure sunt în stare să pătrundă în adâncurile sufletelor și să le prefacă din temelie. Fără o pătrundere a puterilor credinții în conștiința neamului și în toate compartimentele vieții publice și de stat, este cu neputință o adevărată înnoire cu ajutorul căreia să începem o altă viață cu fapte, nu cu vorba, înălțându-se atâtea rele cari ne-au năpădit după războiul trecut.

Ne trebuie o refacere sufletească profundă, o întoarcere la ceea ce a format taina existenței noastre etnice, la credința care a susținut viața sufletească a nației noastre în vremuri când nimic nu-i stătea în ajutor și totul îi era împotriva.

Sunt folositoare și progamele tehnice, de îndrumare a producției, de repariție mai dreaptă a bunurilor, de înzestrare a armatei; dar factorul de temelie de care depinde succesul și'n aceste domenii și de care depinde viitorul nostru, este *înnoirea forțelor morale ale națiunii*. Dacă nu se va da toată grija acestei probleme centrale a existenței neamului nostru, orice altă siliță este zadarnică. Chiar biruințele de pe fronturi, câștigate prin vitejie și jertfe nu le vom putea valorifica spre mărirea și întărirea durabilă a neamului, de nu vom fi în stare să înoin și vindecăm statornic sufletul neamului prin forțele superioare ale creștinismului profund și sincer. Orice abatere dela această problemă capitală este o diversiune care mai curând sau mai târziu se răsbună amar.

Iată, Prea Sfințite, la ce misiune mare vei avea să colaborezi în aceste vremuri de răscruce, urcând scaunul vladicesc dela Caransebeș. De pe această culme evanghelică vei avea să propovăduiești voia lui Dumnezeu turmei ce-ți este încredințată și să lucrezi pentru înnoirea și unirea sufletească a neamului din scumpul nostru Banat.

Să ai vesnic înainte țintele spirituale de renaștere și de mântuire a sufletelor, de înălțare a lor la comuniunea cu Domnul nostru Iisus Hristos. Să-ți încălzești cu ele sufletul Prea Sfinției Tale și al preoților eparhiei, ca să puteți chema cu succes spre ele și poporul dreptcredincios. Toate celelalte mijloace și lucrări ale Bisericii să fie puse în slujba țintelor spirituale, pentru cari s'a întrupat Fiul lui Dumnezeu și a pătimit pe cruce,

iar răspunderea pentru această înfricoșată îndatorire n'o lăsăm din mână noastră, pentru că nu ne este îngăduit s'o lăsăm. Așa înțelegem noi autonomia bisericească: Este identificarea Bisericii cu răspunderea pentru misiunea primită dela Domnul spre mântuirea sufletelor.

Fii, Prea Sfințite pe toată linia un vajnic apărător al autonomiei bisericești, împreună cu tot clerul și poporul. Pentru noi autonomia nu este o literă moartă, înscrisă într'un paragraf de lege, ci e o poruncă dumnezeiască săpată adânc în inimile noastre. Statul să fie fericit că are o Biserică ce nu e buclăoasă să se desfacă de răspunderea ce i-a dat-o Dumnezeu, aruncând-o pe umerii altora.

La această răspundere Te cheamă, Prea Sfințite, tot ce-a însemnat Biserica noastră în îndelungatul ei trecut pentru neamul românesc. Noi i-am dat acestui neam miranata lui concepție despre lume și viață, prin care a trăit și s'a precizat ca o entitate națională atât de originală și superioară. La altarul Bisericii i-am săurit sufletul unitar al acestui neam ori unde se găsește, i-am sădit virtuțile și i-am ocrotit comorile sufletești prin cari s'a păstrat dealungul veacurilor identic cu sine însuși. Pe genunchii ei și-a alcătuit limba și i s'a umplut de toate miremele simțirii duhovnicești. Prin școlile ce i le-am dat i-am dezvoltat cultura pe linia firească a ființei sale. I-am organizat până și viața economică, dela îndrumările gospodărești prin preoții satelor și până la autonomizarea lui financiară prin întemeierea institutelor de credit. „Tuturor toate s'a făcut” sfânta noastră Biserică întocmai ca o mamă bună, ca pe toți fiii ei să-i mântuiască și să-i scoată la libertate și unitate națională.

Acest trecut bogat în iubire și fapte Te obligă, Prea Sfințite, să stai la înălțimea lui. Stai atent și ascultă cu înfiorare glasul lui Ioan Popasu, sfelnicul marelui mitropolit Șaguna și luminatul organizator al eparhiei, ca și al tuturor vladicilor următori lui, cari toți și-au înviorat devotamentul în acelaș duh șagunian. Ține la această tradiție șaguniană fără șovăire, căci ea te va lumina să înțelegi nevoile fiecărei zile.

Coboară din visteria credinții și a harului puteri mângă-

ietoare și întăritoare de suflete în aceste vremuri de război. Fă pe fiecare din păstorii Prea Sf. Tale să simtă aproape pe Dumnezeu. Să-l simtă și soldații de pe front, dându-le ajutor spre biruință grabnică asupra vrăjmașilor.

Inspiră-Te din marile aspirațiuni ale neamului și Te fă purtător și crainic neostenit al lor.

Înceamnă-ți clerul să stea lângă sufletul neamului. Această chemare i-o fac și cu acum, ca din căldura lui, susținută de puterile harului, să propage căldură în fiecare fiu al neamului. De preoți depinde în mare măsură ca sufletul neamului să se înnoiască și să crească și în mijlocul împrejurărilor aspre de astăzi.

Trimitem din această întâlnire a noastră sub razele harului ajutor al Duhului Sfânt, cuvântul nostru de iubire ostașilor cari luptă pe front, pentru a opri puhoiul batjocoritorilor de Dumnezeu și de Biserică. Domnul să binecuvinteze jertfa lor și să o răsplătească cu un viitor mai frumos pentru Țară și cu fericire cerească pentru sufletele lor.

Binecuvântarea lui Dumnezeu-Tatăl și a Domnului nostru Iisus Hristos să se reverse îmbelșugată peste tot neamul nostru, hărăzindu-i să vadă cât mai neîntârziat împlinirea tuturor aspirațiilor sale și sosirea unor vremi de pace și de bună sporire în toate. În acest drum larg spre lumină și fericire a neamului să se împletească cu dragoste rodnică și îndelungată păstorie a Prea Sfinției Tale.

Doamne al puterilor fii cu noi! Amin.

Cuvântrea P. S. Sale episcopului Veniamin urmează în numărul viitor.

Moscova organizează... un „radio-creștin“

Se comentează mult știri că postul de radio-difuziune din Moscova va organiza în curând emisiuni religioase în limba rusească, intitulate „Radio-creștin“.

Activitatea misionară a P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului

(Continuare din pag. 1-a)

actuală, ci, prin concursul de-sinteresat și într-adevăr ideal al Bisericii, va avea iarăși unitatea sa etnică, pentruca astfel să-și poată da contribuția culturală la marea operă de întemeiere a libertății, a ordinii și a justiției pe pământ.

Biserica, prin reprezentanții ei de răspundere, așa crede și așa propovăduiește adevărul, care este mai presus de contingentele unei vremi oarecare.

Gândurile acestea trebuie să se deștepte în fiecare conștiință românească, văzând neobosită activitate misionară a P. S. Sale episcopului nostru al Clujului, în mijlocul poporului românesc din Ardealul cedat.

Căci P. S. Sa, rămânând la postul său de mare răspundere, ca exponent suprem al poporului românesc, este condus în activitatea sa religioasă și națională de marele principiu apostolic: „Năvem în vedere cele ce se văd, dar cele ce nu se văd, fiindcă cele ce se văd sunt vremelnice, pe când cele ce nu se văd sunt veșnice”. (Pavel, Corint, II.4.18).

Ceeace se vede acum este suferința politică și socială a neamului, iar ceeace nu se vede, dar se nădăjduiește cu toată tăria, este idea de justiție națională și generală omenescă.

Redând în cele ce urmează, după gazeta clujană „Tribuna Ardealului”, apostolatul deosebit de activ și demn al P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului, se va evidenția pe deplin acest rol fecund.

Vizitația canonică a P. S. Sale s'a făcut, în decursul lunii August a. e. în cele două tracte protopopești ale Dejului și Lăpușului, fiind mai ales în aceste părți ale Ardealului de Nord necesară întărirea duhovnicească a Românilor.

În multe din parohiile cercetate n'a fost încă niciodată vreun episcop și astfel impresia venirii în sat, tocmai în aceste vremuri, a celui mai reprezentativ arhieru a fost nu numai în partea sa religioasă profundă, ci și din punct de vedere național de-o importanță covârșitoare.

P. S. Sa a făcut drumul acestei apostolii în 2 etape. Plecând din Cluj în 4 August, a venit întâi la Ciubanca din plasa Gârbăului, unde a îndemnat pe credincioși „să țină la biserică izbăvirii lor și să nu se socotească așa de puțini cum sunt la număr, ci ori de câte ori își vor apleca capetele pe sub pragul acestei biserici să își aducă aminte că vreme mai bine de o sută de ani pe sub același prag și-au plecat capetele rânduiri de moși strămoși, s'au închinat în fața aceluiași altar și au sârutat aceleași icoane. În clipele lor de rugăciune, de durere sau de bucurii, să-i simtă pe toți alături și atunci vor vedea cât de mare este numărul lor”.

Din Ciubanca P. S. Sa și însoțitorii săi, P. C. L. Curca,

consilier eparhial și profesor Florca Mureșan, a trecut în parohia Osoiu, unde i s'a făcut o primire deosebit de frumoasă.

A doua zi a fost cercetată Iulia Ciubăncuța, unde până la locul din 1894, care a mistuit biserică, se aflau cele mai vechi clopote ale ținutului, pomenite fiind încă la 1685.

Aici plecând ca odinioară Domnul, dela cele înconjurătoare, P. S. Sa a arătat că firea întregă căvnește după lumină, cu atât mai mult omul nu poate viețui în întunec. Iar soarele care satură sufletul de lumină este Iisus și așezământul Bisericii Sale. Spre Ea trebuie să se îndrepte tot sufletul ce vrea să nu zacă întru întunec.

Parohia următoare unde și-a dus arhierul mult așteptat cuvântul de mângâiere, a fost Olpretul. În întâmpinarea P. S. Sale au ieșit nu numai fiii Bisericii ortodoxe, ci și credincioșii Bisericii surori, ca un binevestitor semn al vremurilor în care se cere o desăvârșită unitate de nădejdi și credință a tuturor Românilor. Drumul i-a fost presărat cu flori, iar deoparte și de alta s'au înșiruit toți locuitorii satului.

La biserică l-au primit, în fruntea unui sobor de preoți, P. C. S. protopopul tractului Dej, Pr. Zaharia Mann.

La sfânta liturgie P. S. Sa a predicat, interpretând textul biblic:

„Acesta este Fiul meu cel nubit întru carele bine am voit, pe acesta să-l ascultați”.

A asculta de poruncile și rânducile omenesci, hotărât că este bine și folositor — dar uneori poți să te înșeli în ele. Ci acela care ascultă de Fiul lui Dumnezeu care a venit să ne mântuiască nu se înșală niciodată!

De aceea glasul înaltului Ierarh își chiamă fiii la desăvârșită ascultare de poruncile Domnului și ale neamului, singura ascultare izbăvitoare.

La sfârșit P. S. Sa a miruit pe credincioși cu unt de lemn sfințit, după ce în decursul sf. Liturghii a împărțășit pe cei pregătiți pentru sf. taină.

Întâlnirea chiriarhului atât de reprezentativ al Bisericii ortodoxe cu marea mulțime de credincioși și preoți, care se ostensec să țină trează conștiințe creștinească și națională a Românilor din Nordul Ardealului a avut darul să întinărească toate nădejdiile, pe care anul încercărilor le-a vestejit cu bruma sa.

A doua etapă de propovăduire a început cu ziua Sântămăriei mari.

P. S. Sa a plecat din Cluj încă în ziua de 14 August, însoțit fiind de P. C. consilier I. Coron și Pr. Teodor Ciceu.

În această zi P. S. Sa a vizitat parohia Târgu Lăpușului, care este centrul protopopiatului Lăpușului. Aici s'a slujit slujba Vecerniei, fiind bine-

ventat de P. C. protopop Ștefan Gheție, în fruntea turmei sale.

A doua zi s'a ținut marca serbare religioasă a ținutului, la mănăstirea „Sfânta Ana” din Rohia.

Mănăstirea, firește, nu mai este ceeace a fost până în 1940. Și-a păstrat însă nimbul și taina simbolului său. Iar aceea sta face mai mult, decât tot restul și întreg cadrul podobelilor externe.

Dimineața la orele 9, P. S. Sa împreună cu însoțitorii, sosete la Rohia. La poarta din sat a mănăstirii îl întâmpină un grup de preoți. De aci începe drumul cu adevărat apostolesc. P. S. Sa înconjurat de preoți în odăjdii și urmat de mulțimea nesfârșită de credincioși, urcă încet în sunetul sfintelor cântări, cărăruia ce șerpuiește ușor ca un vis, printre fagi și stejari bătrâni. Jos, în vale cântă părăiașul sglobiu în pădure cântă pasărele și în suflete cântă bucuria. La fiecare cotitură te întâmpină o icoană care-ți amintește de cea mai tristă cărare din lume și din cel mai sfânt pelerin. Apoi simți, parcă te ia de mână Dumnezeu și-ți povestește încet despre iubire. Apare atunci Golgota, cele trei cruci și Iisus pe cap cu cununa de spini, cu fața bătută și murdărită de cei fără de lege. Atunci nu știu de ce, simți că ai ochii umed. Și nu apuci bine să-ți ștergi ochii și iați ai ajuns în fața mănăstirii.

Aci P. S. Sa a fost întâmpinat de alt grup de preoți, îmbrăcați în toate ornatele și de întreg poporul de închinători, care își așteptau Păstorul cu cea mai sfântă dragoste și nerăbdare.

A urmat apoi sfânta liturgie, la care a predicat cald și înălțător P. S. Sa, cutremurând prin adâncimea gândurilor toate sufletele.

P. S. Sa a început aducând pildă sfântă pe Maica Domnului, spune, că nu există în lume vrednicie mai mare, ca aceea de a fi mamă. Durerile, bucuriile și dragostea unei mame nu le poate avea nici un

alt muritor din lume. Dar și răspunderea mamei în fața oamenilor și a lui Dumnezeu e nespus de mare. De accia Maica Domnului să fie pildă tuturor mamelor din lume.

„Am mai venit aici — a spus P. S. Sa — să facem ceiace a făcut Maria din Sf. Evanghelie de azi, să așezăm la picioarele Născătoare de Dumnezeu rugăciunile noastre, ca și ea să se roage Fiului său pentru păcatele noastre”.

După amiază, în aceeași zi, P. S. Sa a vizitat parohia Ciceu-Corabie, unde a fost primit de fostul său coleg dela „Seminarul Andreian” Pr. Ioan Danciu.

Școlarii și tineretul satului ofera P. S. Sale o mulțime de buchete de flori. De aci, până în mijlocul satului, P. S. Sa a fost purtat într-un car nou, împodobit cu flori și cu frunze de nuc și tras de patru boi, mai frumoși ca toate mașinile din lume.

În gura uliții ce ducea spre biserică P. S. Sa a fost întâmpinat de părintele unit V. Pop, care a vorbit așa de frumos, cum n'am mai auzit să fie vorbit vre-odată un popă unit.

P. S. Sa plăcut emoționat a mulțumit păr. V. Pop pentru frumoasele cuvinte și tuturor celor de față cari l-au primit cu atâta dragoste.

La poarta bisericii P. S. Sa a fost întâmpinat de preoții: G. Nichita, I. Danciu și G. Munteanu. Păr. I. Danciu prezintă Sf. Evanghelie și Sf. Cruce și spune că niciodată picior de Mădică ortodox n'a călcat pe aceste locuri. De aceea pentru credincioșii săi astăzi e zi mare.

Și aici P. S. Sa a împrăștiat în suflete aceeași semânță a credinței că dreptatea va învinge și că nădejdiile nu sunt zadarnice, dacă ai adevărată credință.

Cu aceasta s'a încheiat și a doua etapă a neobositei activității misionare a P. S. Sale episcopului Nicolae al Clujului, printre credincioșii săi și frații noștri întru credință și nădejdi, din Ardealul de Nord.

† Dr. DORIN I. POP

La 5 Septembrie a. e. s'au împlinit 40 de zile dela moartea d-rului Dorin I. Pop, avocat și profesor universitar, a cărui vicață atât de mult promițătoare s'a stins pe neașteptate, în vârstă de abia 50 de ani.

Dr. Dorin I. Pop a fost figura reprezentativă a ardeleanului modest, moral, naționalist, temeinic și idealist.

Fiu al eminentului om politic dr. Ion Pop din Alba Iulia, credincios devotat al Bisericii și fost ministru în guvernul d-lui Iuliu Maniu, a avut în conștiința sa nu numai tradiția ideologică națională ci și un deosebit simț al echilibrului în

toate preocupările sale spirituale.

Soliditatea cunoștințelor juridice, dobândite la Universitatea din Cluj și la altele din străinătate, a fost călăuzită de mâna măiastră a destinsului profesor universitar dr. Valer Moldovan, urmând să-i țină locul la catedra universitară.

În ramura dreptului administrativ a și publicat câteva lucrări de-o valoare deosebită. Dumnezeu a voit însă altfel și eruditul tânăr n'a ajuns timpul în care să dea neamului său toată chivernisirea prețiosului talent cu care a fost înzestrat.

Dar pomenirea numelui și a sufletului său rămâne în veac.

Cinstirea unui an de domnie a M. S. Regelui Mihai I. și de guvernare a dlui Mareșal Antonescu.

Consiliul de miniștri în ședința ținută la 2 Septembrie a. c. a hotărât ca în ziua de 6 I. c. fiind aniversarea urcării pe tron a M. S. Regelui Mihai I. și a împlinirii unui an, de când dl mareșal Ion Antonescu conduce destinele neamului, să se ridice în toate bisericile din Țară slujbe

religioase, pentru pomenirea tuturor celor morți în războiul reîntregirii.

Pretutindeni, pe teritoriul Vicariatului, preoțimea a îndeplinit cu cea mai a-dâncă evlavie slujba aceasta de înălțare sufletească, chemându-și și credincioșii la rugăciune.

Activitate misionară a mitropoliei ortodoxe ardeleni în Basarabia.

Din inițiativa I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae al Ardealului, în ziua de 31 August a. c. a plecat în Basarabia un sobor de preoți ardeleni, având în frunte pe I. P. S. mitropolit și pe P. P. S. S. Andrei al Ardealului, Vasile al Caransebeșului, Nicolae al Orăzii și Veniamin al Caransebeșului, pentru a propovădui cu dragoste creștinească și ardelenescă cuvântul lui Dumnezeu, printre credincioșii acestei pro-

vincii, unde a bătuit groaznică furtună a vremii din urmă.

Cei 50 de preoți sunt luați din arhiepiscopie, eparhia Aradului, Timișoarei, Orăzii și Caransebeșului și vor rămâne pe teren timp de 3 săptămâni.

Cu adevărat se poate spune în legătură cu această activitate frumoasă și măreață:

„Secerișul e mult, dar lucrătorii sunt puțini“.

No. 3091—1941

Comunicat

În temeiul dispozițiilor date de Onor. Ministerul al Cultelor cu adresa sa Nr. 45.269—1941, se aduce la cunoștința tuturor preoților care au solicitat un post preoțesc în Basarabia și Bucovina, că până la trimiterea ordinului de serviciu al Ministerului, prin care li se va indica noul post, sunt datori să rămână la parohia actuală.

A.-Iulia, 2 Septembrie 1941

Președinte: Al. Baba

Secretar: T. Ciuruș

No. 2991—1941

Comunicat

Biserica și școala au fost și rămân instituții de temelie ale vieții noastre de Stat. Strânsa colaborare dintre ele au asigurat Neamului și lumina credinței și lumina științei.

Vremurile tulburi prin care trecem astăzi, pretind acestor instituții, mai mult ca oricând, să-și coordoneze și mai dinamic activitatea lor, spre o cât mai folositoare împreună lucrare în ogrorul spiritual al Neamului.

Onoratul Minister al Cultelor, cu adresa Nr. 44.333 din 16 August a. c. invită preoțimea să străduie să dea cel mai bun exemplu de curs frățesc școlilor din parohiile lor.

Indrumăm deci pe preoții noștri, ca să satisfacă acestei îndatoriri.

A.-Iulia, 22 August 1941

Președinte: Al. Baba

Secretar: Pr. A. Flamând

No. 2992—1941

Comunicat

Onoratul Minister al Cultelor s'a sesizat de faptul că unii sectanți refuză să ia arma și să participe la război și cheamă preoțimea ca să lămurească enoriașii pentru Neamul românesc și credința creștină.

Indrumăm pe preoții noștri ca să fie cât mai activi în reeducarea celor rătăciți la credința strămoșească. Orice caz din care s'ar constata vreo propagandă a sectanților împotriva intereselor Statului, ni se va aduce imediat la cunoștință, pentruca să fie sancționat.

A.-Iulia, 22 August 1941

Președinte: Al. Baba

Secretar: Pr. A. Flamând

Școlare

La gimnaziul mixt teoretic „P. Span“ din Baia de Arieș jud. Turda, Ținutul Moșilor din Munții Apuseni, se mai primesc înscrieri de elevi și eleve, în toate clasele I—IV. până la începerea cursurilor.

Alte lămuriri se pot obține la direcțiunea gimnaziului.

Tip. „ALBA“ Cenzurat

O impunătoare manifestare la Someșul Rece

Într'un cadru mai sărbătorec, ca oricând, preoții Cercului religios din regiunea Someșul Rece, au sfințit ziua Adornării Fecioarei Maria. Preoții Ioan Radu, Ioan Stănescu și Cornel Buzura a oficiat un servidiu divin în bisericuța dela „Tăieni“, renovată prin stăruința cunoscutului și neobositului Prefect al Șoimilor Carpaților Albin Morariu, în fața a peste 60 de intelectuali adunați aci din satele din jur și a peste câteva sute de țărani, veniți să audă Cuvântul Domnului.

După terminarea slujbei preoții și credincioșii au coborât în vale, spre Uzina Electrică, unde s'a sfințit o troiță, ridicată din grija aceluiaș om de suflet în amintirea copiilor.

Aici Părintele I. Radu a ținut o duioasă cuvântare despre viața Sf. Fecioare, spunând printre altele: să ne rugăm aceia, ce cu lacrimi în ochi și-a luat pruncul în brațe și a apucat calea pribegiei, să ne rugăm toți aceia, ce purtăm și astăzi calvarul desrădăcinării, să ne rugăm ca să ne ajute ca să ne vedem iarăși tot ce am lăsat așa cum Ea a ajutat-o Tatăl din Ceruri, să-și vadă Sfânta Odraslă în liniște și la a lăpote.

Apoi Dl Ing. Nistor Meteș, Președintele Soc. Sportive „U.E.C.“ a citit cuvintele pline de căldură

și dragoste de Țară, trimise de Dl Prof. Univ. Dr. Iuliu Hațieganu, Tribunalul Șoimilor Carpaților, în care spune între altele: „Să fim vrednici și viteji și atunci cu Dumnezeu și numai cu D-zeu vom învinge și iarăși vom fi o Țară mai mare și mai bună“. După aceasta asistența a trecut în sala de conferințe a U. E. C.-ului ce se inaugură atunci și unde se sfințește bustul marelui erou Avram Iancu. După sfințire d-ra Cornelia Radu, în câteva cuvinte calde, a expus viața marelui mucenic. După un program artistico-cultural Dl Ing. Nistor Meteș a vorbit în numele Soc. Sportive U. E. C., arătând că UEC a colaborat întotdeauna mână în mână cu „Astra“ pentru ridicarea celor dela sate.

Sărbătoarea s'a terminat cu o masă comună aranjată de vrednica doamnă M. A. Morariu și de celelalte doamne.

Nu găsim destule cuvinte de laudă și de recunoștință pentru toți angajații și mai ales pentru inimosul conducător al acestei Uzine, Dl Albin Morariu, care și cu această ocazie a arătat o nouă dovadă a capacității sale excepționale pe teren patriotic, cultural și social.

Colaborarea aceasta, între Biserica și intelectuali, este de mare importanță, mai ales într'o regiune a țării, unde, lângă graniță, domnește o situație, în multe privințe excepțională. N. R.

Urcarea taxelor școlare este o problemă amenințătoare pentru preoțime

În zilele acestea începe noul an școlar. În fața acestui an școlar se ridică însă, pe lângă urcarea generală a prețurilor de subzistență și îmbrăcăminte, și majorarea excesivă a taxelor de înscriere, frecvență, construcție etc. reclamate de școlile secundare.

Sunt școli la care numai aceste trei feluri de taxe se ridică la 5000 Lei. Unde mai sunt însă cărțile, uniforma și întreținerea în internate sau la gazde, pentru copiii ai căror părinți nu stau la orășe cu școlile respective.

Majorarea acestor taxe atinge dureros familiile, dar poate nici o categorie nu este atât de greu lovită ca preoțimea.

Preoții sunt aceia cari au familiile cele mai numeroase, precum, dintre toți intelectuali satelor, ei sunt aceia care, deși trebuie să se îngrijească de cea mai serioasă creștere a copiilor lor, au totuși resursele materiale cele mai modeste.

În urma condițiilor nouă de școlaritate, preoții cu mai mulți copii de școală, se văd pe ne-

șteptate într'o situație atât de critică, încât nu mai știu cum să facă față exigențelor vieții.

Strigătul lor a și început să se audă. El va răsună însă tot mai alarmant, cu cât greutatea se vor accentua, iar salariul și celelalte condițiuni de viață vor fi tot mai nefindestulitoarc.

Ne facem deci ecoul unei legitime cereri a preoțimii, ca On. Minister al Culturii Naționale să acorde și fiilor de preoți aceleași scutiri de taxe școlare, ca și fiilor corpului didactic, cu atât mai vădit că preoțimea și azi predă studiul religiei gratuit în școlile primare, precum și pentru faptul că preoțimea stă cu neclintit devotament în slujba tuturor intereselor vitale ale Statului.

Și dacă în 1935 Ministerul Instrucțiunii cu ordinul său Nr. 153.913 a scutit de taxe școlare pe fiii de preoți, cu atât mai mult este cazul a se aplica această măsură acum, când preoțimea are un salariu atât de disproportionat cu cheltuielile vieții.